

Wymagania edukacyjne z edukacji wczesnoszkolnej klas 1 – 3

Przewidywane umiejętności ucznia po klasie 1

Edukacja polonistyczna

Sluchanie

Uczeń:

- uważnie słucha wypowiedzi nauczycieli, innych osób, wykonuje proste polecenia, zadania według usłyszonej instrukcji;
- uważnie wsłuchuje się w to, co rozmówca przekazuje, nie przerywa nadawcy;
- słucha w skupieniu czytanego tekstu, audycji telewizyjnej, nagrania na CD, wypowiedzi podczas uroczystości, przedstawień w taki sposób, aby po wysłuchaniu odtworzyć ich treść;

Mówienie

Uczeń:

- dokonuje poprawnej artykulacji poszczególnych głosek i całych wyrazów; zwraca uwagę na właściwe akcentowanie wymawianych wyrazów;
- dobiera słowa adekwatne do rodzaju i intencji wypowiedzi: informacji, pytania, odpowiedzi, prośby, podziękowania, powitania, pożegnania;
- dba o kulturę mówienia – nadawca zwraca się do odbiorcy informacji, nawiązuje z nim kontakt wzrokowy i słuchowy;
- wypowiada się na temat własnych przeżyć, wydarzeń, lektury, filmu w krótkiej kilkuzdaniowej formie;
- udziela odpowiedzi na pytania, udziela się w rozmowie na określony temat;
- wygłasza z pamięci wiersze;
- opowiada treści pojedynczego obrazka, opowiada na bazie historyjki obrazkowej;

Czytanie

Uczeń:

- poprawnie rozpoznaje i odczytuje wszystkie litery alfabetu;
- analizuje i syntezuje wyrazy, wyróżniania litery, głoski, sylaby;
- czyta wyrazy jedno-, dwu-, a następnie wielosylabowe oraz krótkie zdania i teksty;
- czyta indywidualnie, zespołowo, głośno i cicho krótkie teksty z podręcznika zachowując naturalną intonację;
- podejmuje próby samodzielnego czytania książeczek oraz czasopism dla dzieci;
- odczytuje i rozumie sens uproszczonych rysunków, piktogramów, znaków informacyjnych i napisów;

Pisanie

Uczeń:

- kreśli linie, znaki literopodobne, pisze po śladzie, pisze kształtnie, prawidłowo w separacji kolejno poznawane litery, poprawnie łączy litery w pisanych wyrazach;
- układa wyrazy z rozsypanki literowej, a następnie proste zdania z rozsypanki wyrazowej i je zapisuje;
- przepisuje wyrazy i krótkie zdania z tablicy, z książki, podpisuje ilustracje;
- pisze z pamięci poznane i omawiane wcześniej wyrazy;
- pisze wyrazy z literami oznaczającymi spółgłoski miękkie; pisze dwuznaki;
- pisze poznane i dobrze opracowane na zajęciach wyrazy z ę i ą, wyrazy z ó, h, ch, ż, rz;
- rozpoczyna wielką literą początek zdań, imiona i nazwiska, nazwy państw, miast, rzek;

Kształcenie językowe

Uczeń:

- rozróżnia pojęcia: głoska, litera; jest świadomy, że głoski zapisuje się za pomocą liter;
- wyróżniania sylaby w wyrazach, wyrazy w zdaniu, zdania w tekście;
- podejmuje próby zapisu nowo poznanych liter i wyrazów oraz sprawdza poprawności ich zapisu z podanym w podręczniku wzorem;
- korzysta z czasopism dla dzieci, zasobów Internetu i rozwija swoje zainteresowania;

Edukacja matematyczna

Stosunki przestrzenne i cechy wielkościowe

Uczeń:

- określa położenia przedmiotów względem obserwatora, określa położenia jednych przedmiotów względem innych obiektów, wyznacza kierunki w przestrzeni;
- ocenia odległości między obiektami;
- poprawnie używa przyimków, np.: za, przed, nad, z, w, na zewnątrz, wewnątrz;
- przypisuje przedmiotom cechy typu: krótki, szeroki; porównuje przedmioty pod względem wybranej cechy, np.: długi – krótki; długi – dłuższy – najdłuższy;
- szereguje przedmioty według wielkości (tworzenie ciągów rosnących bądź malejących);

Rozumienie liczb i ich własności, posługiwanie się liczbami

Uczeń:

- zna liczby naturalne, przyswaja aspekty liczby: kardynalny, porządkowy, miarowy;
- zapisuje liczby za pomocą cyfr arabskich, rozkłada liczby na składniki, porównuje liczby;
- porządkuje liczby w określone ciągi malejące lub rosnące; zna miejsce liczby na osi liczbowej;
- zna dziesiętkowy system zapisywania liczb, wskazuje jedności i dziesiątki w liczbie dwucyfrowej;
- dodaje i odejmuje liczby w zakresie 20; wykonuje działania typu: $10 + 2$, $15 - 5$;
- zapisuje działania za pomocą znaków matematycznych;
- liczy dziesiątkami do 100;
- zna związek dodawania z odejmowaniem;
- rozwiązuje łatwe działania z niewiadomą w postaci okienka;

Czytanie tekstów matematycznych

Uczeń:

- rozwiązuje proste zadania tekstowe, analizuje treści zadania tekstowego;
- układa proste zadania tekstowe;

Pojęcia geometryczne

Uczeń:

- odróżnia i podaje nazwy takich figur, jak: koło, trójkąt, prostokąt, kwadrat;
- dostrzega kształty różnych figur geometrycznych w otoczeniu, rysuje figury za pomocą szablonów, układa je z patyczków;
- rysuje i mierzy odcinki (w zakresie 20 cm);

Stosowanie matematyki w sytuacjach życiowych

Uczeń:

- klasyfikuje przedmioty według wyróżnionej cechy;
- tworzy zbiory zgodnie z podanym warunkiem, porównuje liczebność dwóch zbiorów;
- rozumie pojęcia: mniej – więcej – tyle samo i zapisuje te relacje za pomocą znaków: $<$, $>$, $=$;
- wymienia dni tygodnia, nazwy kolejnych miesięcy, pory roku;
- potrafi odczytać pełne godziny, dokonuje prostych obliczeń zegarowych na pełnych godzinach;

- mierzy przedmioty różnymi miarami;
- potrafi mierzyć linijką i zna pojęcie centymetra (w zakresie 20 cm);
- zna pojęcie kilograma, waży przedmioty na wadze szalkowej bez użycia odważników oraz z użyciem odważników kilogramowych;
- zna pojęcie litra;
- dokonuje obliczeń pieniężnych, zna monety;

Edukacja społeczna

Rozumienie środowiska społecznego

Uczeń:

- dostrzega swoją indywidualność (w sferze fizycznej, zmysłowej, emocjonalnej, intelektualnej), porównuje siebie z innymi osobami (cechy wspólne, cechy różniące);
- identyfikuje się z rodziną i jej tradycjami, podejmuje i wypełniania obowiązki domowe;
- systematycznie poznaje prawa i obowiązki ucznia i stosuje się do nich;
- korzysta z różnych źródeł informacji;
- właściwie reaguje na sukces lub porażkę;
- właściwie odnosi się do innych;
- stosuje zwroty grzecznościowe i zasady kulturalnego zachowania się;

Orientacja w czasie historycznym

Uczeń:

- podaje nazwę swojego kraju i stolicy, wie jakiej jest narodowości;
- rozpoznaje symbole narodowe, rozumie pojęcie ojczyzna;
- wskazuje na mapie stolicę Polski oraz największe rzeki (Wisła, Odra);
- godnie zachowuje się podczas słuchania i śpiewania hymnu narodowego;
- zna legendy związane z powstaniem Polski i legendy wybranych miast;
- zna pierwszych władców Polski, najśłynniejszych Polaków, wymienia pierwszą stolicę Polski;
- zna historię patrona szkoły;

Edukacja przyrodnicza

Rozumienie środowiska przyrodniczego

Uczeń:

- określa zmiany zachodzące w przyrodzie w poszczególnych porach roku;
- prowadzi obserwację pogody, zapisuje wyniki w kalendarzu klasowym;
- dba o rośliny, zna warunki konieczne do ich prawidłowego wzrostu;
- rozróżniania i podaje nazwy warzyw, wymieniania i wskazuje części jadalne roślin;
- zna wartości odżywcze warzyw i owoców, zna różne sposoby ich przechowywania i konserwowania;
- rozpoznaje wybrane rośliny; zna zagrożenia związane z trującymi owocami i grzybami;
- obserwuje wygląd i zachowania zwierząt, nazywa i opisuje wybrane zwierzęta żyjące w naturalnym środowisku; rozpoznaje wybrane gatunki ptaków (np. sikora, wróbel, kruk, sroka, gil);
- zna zagrożenia czyhające na człowieka ze strony chorych lub niebezpiecznych zwierząt;
- zna zwierzęta chronione;
- jest świadomy konieczności opieki nad zwierzętami domowymi;
- jest świadomy konieczności segregowania odpadów, rozumie pojęcie opakowanie ekologiczne;
- rozumie konieczność oszczędzania wody;

Funkcje życiowe człowieka

Uczeń:

- dba o zdrowie i schludny wygląd;
- rozumie, dlaczego należy jeść regularnie urozmaicone posiłki;
- rozumie konieczność mycia rąk i czyszczenia zębów po każdym posiłku;
- dba o porządek w plecaku i swoim pokoju;
- przestrzega zasad bezpieczeństwa obowiązujących w klasie, w szkole;
- zna konsekwencje zachowań zagrażających bezpieczeństwu - przestrzega zakazu zabaw w miejscach niedozwolonych;
- zna i przestrzega zasady ruchu drogowego dla pieszych;
- zna podstawowe zasady zachowania się w sytuacji zagrożenia, zna numery alarmowe;
- rozumie znaczenie ruchu dla rozwoju organizmu i znaczenie odpowiedniej ilości snu;

Rozumienie przestrzeni geograficznej

Uczeń:

- zna nazwę swojej miejscowości (nazwa wsi, miasta, dzielnicy, ulicy);
- interesuje się historią swojej miejscowości i zna tradycje związane z własnym regionem (stroje, pieśni, tańce, zdobnictwo);
- potrafi wymienić nazwy placówek użyteczności publicznej;
- zna różne zawody;

Obserwacja zjawisk atmosferycznych

Uczeń:

- zna różne rodzaje opadów, obserwuje zmienne warunki pogodowe, zna pojęcie temperatury;
- rozumie związek pór roku z długością dnia, pogodą;

Wiedza ogólna o planecie Ziemi

Uczeń:

- zna nazwy planet (zrozumie, że Ziemia jest jedną z planet krążących wokół Słońca);
- interesuje się życiem ludzi w różnych miejscach naszej planety, akceptuje ludzi mimo ich różnic (kolor skóry, sposób mówienia, ubierania się);
- zna zagrożenia dla środowiska przyrodniczego wynikające z działalności człowieka;
- ma świadomość konieczności ochrony środowiska naturalnego;

Edukacja plastyczna

Uczeń:

- zna kształty, rozróżnia faktury (np.: gładka, szorstka) i wielkości (np.: duży, cienki);
- nazywa barwy: jasna, ciemna, brązowa, ciemnozielona, itp.;
- dostrzega rytm w powtarzaniu się kształtów, barw, faktury, wielkości;
- kreśli pojedyncze przedmioty, postacie ludzi, zwierząt, rośliny, zjawiska;
- ilustruje sceny związane z własnymi przeżyciami i treścią czytanych tekstów, opowiadanych wydarzeń, legend; przedstawia zdarzenia rzeczywiste i fantastyczne;
- rysuje ołówkiem, patykami, piórkiem, kredką świecową, kredką pastelową, kredą, mazakiem, maluje farbami;
- tworzy kompozycje płaskie (wycinanie i wydzieranie z papieru) i przestrzenne (wytwory z plasteliny, gliny, masy solnej, modeliny, materiałów przyrodniczych);
- tworzy proste kształty z papieru metodą origami i wykonuje przedmioty użyteczne, np.: maska na bal;
- poznaje dziedziny sztuk plastycznych (architektura, malarstwo, rzeźba);

Edukacja techniczna

Uczeń:

- właściwie organizuje miejsce pracy, odpowiednio dobiera materiały i potrzebne narzędzia;
- zna kolejność wykonywanych czynności (mierzenie, wycinanie, klejenie, ozdabianie itp.);
- wykonuje prace przestrzenne z materiału przyrodniczego, przedmiotów użytecznych;
- dba o ład i porządek w miejscu pracy;
- wykazuje twórczą inwencję podczas tworzenia swojego dzieła;
- bezpiecznie posługuje się prostymi narzędziami;
- zna sposoby łączenia materiałów: sklejanie, zszywanie, spinanie;
- zna ogólne zasady działania wybranych urządzeń np.: latarki, zegara, odkurzacza;
- potrafi wskazać zagrożenia wynikające z niewłaściwego posługiwania się urządzeniami elektrycznymi i gazowymi;

Edukacja muzyczna

Uczeń:

- rozpoznaje i naśladuje odgłosy z najbliższego otoczenia i dźwięki przyrody;
- bierze udział w koncertach muzycznych, słucha różnej muzyki instrumentalnej;
- potrafi rozpoznać i nazwać wybrane instrumenty muzyczne;
- rytmicznie recytuje teksty, powtarza tematy rytmiczne w formie echa, np.: klaskanie, ruch, gra na instrumentach;
- odróżnia głosy męskie i żeńskie;
- porównuje wysokości dwóch dźwięków; dźwięki wysokie (cienkie) – dźwięki niskie (grube);
- śpiewa hymn Polski i piosenki dziecięce – śpiew zbiorowy i indywidualny;
- reaguje na różne sygnały muzyczne, wykonuje proste formy taneczne;
- wykonuje improwizacje głosem i improwizacje ruchowe;
- maluje ilustracje do wysłuchanej melodii, piosenki;
- wydobywa dźwięki z różnych przedmiotów (np.: klocki, pudełka);
- wygrywa proste melodie na instrumencie;

Wychowanie fizyczne

Uczeń:

- właściwie przebiera się przed zajęciami ruchowymi i po ich zakończeniu, dobiera strój do rodzaju pogody i pory roku w trakcie zajęć ruchowych odpowiednio na świeżym powietrzu i w pomieszczeniu;
- wyjaśnić znaczenie ruchu w procesie utrzymania zdrowia, ma świadomość znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń;
- bierze aktywny udział w różnych zabawach ruchowych (zabawy orientacyjno-porządkowe, bieżne, rzutne, skoczne, zabawy na czworakach);
- ustawia się w rozsypce, w kolumnie pojedynczej, dwójkowej, w szeregu; formuje koło;
- prawidłowo wykonuje ćwiczenia gimnastyczne i przyjmuje właściwe pozycje do ćwiczeń;

Informatyka

Uczeń:

- rozpoznaje podstawowe elementy zestawu komputerowego;
- przestrzega zasad pracy na komputerze;

- prawidłowo uruchamiania i zamykania programy komputerowe;
- zna pojęcie pulpitu i ikona w odniesieniu do pracy na komputerze;
- posługuje się narzędziami edytora grafiki: Wypełnij kolorem, Ołówek, Gumka, Pędzel, Lupa, Tekst, Prostokąt, Trójkąt, Owal, Linia;
- zaznacza całe obrazki i ich fragmenty, przesuwa zaznaczone fragmenty;
- wie, jak cofnąć wykonane czynności;
- zna pojęcie kursora; korzysta z klawiszy: Spacja, Delete, Backspace, Caps Lock, Shift, Enter, Alt prawy, Alt prawy +Shift, klawisze ruchu;
- zna podstawowe narzędzia formatowania tekstu (Kolor czcionki, Pogrubienie, Kursywa, Podkreślenie);
- potrafi programować z wykorzystaniem poleceń i symboli: w prawo, w lewo, w górę, w dół, weź, powtórz;

Etyka

Uczeń:

- rozumie spokój jako wewnętrzne uczucie; potrzeby i sposób ich zaspokajania; pozytywne myśli o sobie i innych;
- zgodnie współpracuje z innymi; pokojowo rozwiązuje konflikty poprzez rozmowę, bez używania przemocy;
- docenia samego siebie i uznaje, że inni także są wartościowi; należy ich szanować bez względu na kolor skóry, pochodzenie, urodę, sprawność, stan zamożności;
- szanuje przyrodę;
- rozumie, co oznacza miłość; wyjaśnia wyrażenia: człowiek o wielkim sercu, człowiek bez serca;
- stosuje poznane zasady; przestrzega norm obowiązujących w danej społeczności;

Przewidywane umiejętności ucznia po klasie 2

W klasie drugiej uczeń utrzuca oraz rozwija umiejętności i wiadomości poznane w klasie pierwszej.

Edukacja polonistyczna

Słuchanie

Uczeń:

- słucha wypowiedzi nauczyciela, innych uczniów, nagrań audycji i aktorów jako przykładów właściwego wysławiania się w języku ojczystym;
- słucha ze zrozumieniem złożonych poleceń i odpowiednich do wieku wierszy, opowiadań i innych utworów literackich;

Mówienie

Uczeń:

- swobodnie i poprawnie wypowiada się na różne tematy, używając zdań złożonych;
- uczestniczy w rozmowach na temat życia rodzinnego i szkolnego, na temat omawianego tekstu literackiego; zabiera głos w kulturalny sposób;
- dobiera słowa adekwatne do rodzaju i intencji wypowiedzi;
- opisuje przedmioty, opowiada treści obrazków i historyjek obrazkowych; opowiada własnymi słowami treści krótkich tekstów czytanek, baśni, legend;
- układa opowiadania twórcze, np. podaje inne zakończenia utworu;

- wygłasza z pamięci wiersze i krótkie fragmenty prozy;

Czytanie

Uczeń:

- płynnie czyta teksty złożone z krótkich zdań; uwzględnia znaki przestankowe;
- odczytuje dialogi z podziałem na role, wyodrębnia dialog w tekście;
- czyta ze zrozumieniem, wyszukuje w tekście proste informacje;
- ciekawie interpretuje teksty, uczestniczy w ich inscenizowaniu;
- korzysta ze zbiorów bibliotecznych (w tym słowników);

Pisanie

Uczeń:

- pisze czytelnie, kształtnie i płynnie, potrafi utrzymać prawidłowe tempo pisania;
- przepisuje proste zdania i teksty; uzupełnia zdania z lukami;
- pisze z pamięci i ze słuchu wyrazy z określoną trudnością ortograficzną oraz krótkie teksty omówione wcześniej na zajęciach;
- układa wyrazy i zdania z rozsypanek sylabowych i wyrazowych;
- dokonuje przekształceń tekstów;
- zbiorowo i indywidualnie układa i zapisuje zdania na dany temat, redaguje życzenia, listy, zaproszenia;

Ortografia i gramatyka

Uczeń:

- poprawnie pisze wyrazy z dwuznakami oraz litery oznaczające spółgłoski miękkie;
- poprawnie pisze wyrazy z ę i ą oraz wyrazy z utratą dźwięczności w wygłosie (np.: sad, chleb);
- zna zasadę pisowni wyrazów z ó, rz, h;
- zna najczęściej używane skróty: ulica – ul., numer – nr, rok – r.;
- dba o poprawność ortograficzną i interpunkcyjną podczas pisania z pamięci i ze słuchu;

Kształcenie językowe

Uczeń:

- ze zrozumieniem posługuje się określeniami: wyraz, głoska, litera, sylaba, zdanie;
- zna i rozróżnia samogłoski i spółgłoski;
- rozpoznaje zdania pytające, rozkazujące, oznajmujące;
- zna alfabet, ustala kolejność wyrazów ze względu na pierwszą literę;
- rozróżnia rzeczowniki, określa ich rodzaj (męski, żeński, nijaki) oraz liczbę (pojedyncza, mnoga);
- rozróżnia czasowniki i stosuje je w poprawnej formie;

Wiedza o literaturze, słownictwo

Uczeń:

- wyodrębnia w utworze literackim postacie, zdarzenia, miejsce i czas akcji; dokonuje oceny postaci i zdarzeń;
- ustala kolejności wydarzeń; wspólnie z innymi porządkuje i uzupełnia plan wydarzeń;
- rozpoznaje dialogi w tekście, zwrotki w wierszu; odszukuje i tworzy rymy;
- wyszukuje wyrazy o podobnym lub przeciwnym znaczeniu; wyrazy wieloznaczne, np. zamek;
- wyjaśnia znaczenie wybranych przysłów związanych z porami roku i z zachowaniem ludzi;

Edukacja matematyczna

Stosunki przestrzenne i cechy wielkościowe

Uczeń:

- sprawnie określa położenie przedmiotów względem obserwatora oraz względem innych obiektów;

- wyznacza kierunki na kartce papieru i w przestrzeni; posługuje się pojęciami: pion, poziom, skos;
- oceniania odległości między obiektami; mierzy linijką niewielkie odległości;
- porównuje dwa lub trzy przedmioty według wybranej cechy: grubość, długość itp.;
- porównuje wielkości liczb i porządkuje je w ciągach rosnących lub malejących;

Rozumienie liczb i ich własności

Uczeń:

- zna liczby dwucyfrowe, potrafi je zapisać; rozumie dziesiętkowy system zapisywania liczb; wskazuje w liczbie cyfry dziesiątek i cyfry jedności;
- odczytuje i zapisuje liczby od 0 do 100;
- porównuje liczby w zakresie 100, wskazuje liczby parzyste i nieparzyste w zakresie 100;
- zapisuje liczby trzycyfrowe, wskazuje w liczbie trzycyfrowej cyfry: jedności, dziesiątki, setki;
- liczy (w przód i wstecz) od podanej liczby po 100, np.: 100, 200, 300 ...;

Posługiwanie się liczbami

Uczeń:

- dodaje i odejmuje liczby jednocyfrowe od dwucyfrowych bez przekroczenia progu dziesiętkowego i z przekroczeniem progu dziesiętkowego;
- dodaje i odejmuje liczby dwucyfrowe bez przekroczenia progu dziesiętkowego;
- mnoży i dzieli liczby w zakresie tabliczki mnożenia do 50;
- zna związek dodawania z odejmowaniem oraz mnożenia z dzieleniem;
- rozwiązuje równania z niewiadomą w postaci okienka, ilustruje je na grafach;
- wykonuje działania arytmetyczne na liczbach trzycyfrowych bez przekraczania progu dziesiętkowego;

Czytanie tekstów matematycznych

Uczeń:

- dokonuje analizy treści zadań, rozwiązuje zadania tekstowe proste i złożone;
- przedstawia strukturę zadania tekstowego na rysunku schematycznym;
- układa pytania do treści zadań;
- rozwiązuje zadania na porównywanie różnicowe;

Pojęcia geometryczne

Uczeń:

- rozpoznaje podstawowe figury geometryczne, rozróżnia figury z grupy wielokątów: trójkąty, czworokąty, pięciokąty, sześciokąty;
- rysuje odcinki o podanej długości; mierzy i porównuje długości wskazanych odcinków;

Stosowanie matematyki w sytuacjach życiowych

Uczeń:

- klasyfikuje przedmioty według jednej cechy, dwóch lub kilku cech;
- tworzy zbiory przedmiotów, liczb zgodnie z podanym warunkiem;
- wykorzystuje szachy lub gry planszowe do rozwijania myślenia i rozumienia zasad;
- zna nazwy miesięcy, dni tygodnia i potrafi je zapisywać; czyta i zapisuje daty;
- rozwiązuje zadania na obliczanie upływu czasu kalendarzowego;
- odczytuje z tarczy zegarowej godziny i minuty w systemie 12-godzinnym; używa określeń: piąta rano, piąta po południu, piętnaście minut po godzinie szóstej itp.;
- posługuje się pojęciami: doba, godzina, minuta, kwadrans;
- dokonuje prostych obliczeń zegarowych;
- stosuje jednostki długości; centymetr, metr, kilometr;
- dokonuje prostych obliczeń wagowych, stosuje określenia: kilogram, dekagram;
- odmierza płyny naczyniami i używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra;

- wykonuje proste obliczenia dotyczące wagi i pojemności;
- odczytuje wskazania termometru zaokienego i pokojowego, oblicza różnicę temperatur;
- rozumie siłę nabywczą poszczególnych monet i banknotów, rozumienie pojęcia: cena, wartość zakupu, reszta;
- rozwiązuje zadania na różnorodne obliczenia pieniężne;
- odczytuje i zapisuje liczby w systemie rzymskim od I do XII;

Edukacja społeczna

Rozumienie środowiska społecznego

Uczeń:

- wie, że wszyscy ludzie są równi wobec prawa, niezależnie od koloru skóry, wyglądu, wyznawanej religii i statusu społecznego, jest tolerancyjny wobec osób innej narodowości i tradycji kulturowej;
- identyfikuje się z rodziną i jej tradycjami, uczestniczy w tradycjach i zwyczajach rodzinnych;
- rozumie, co oznacza szacunek wobec innych i odpowiedzialność za podejmowane zobowiązania i powierzone obowiązki;
- przestrzega praw i obowiązków ucznia, sumiennie pełni dyżury w klasie, pomaga innym;
- przestrzega kulturalnego odnoszenia się do siebie nawzajem, stosuje zwroty grzecznościowe;
- aktywnie uczestniczy w życiu szkoły;
- przestrzega zasad bezpieczeństwa, umie powiadomić o wypadku lub innym zagrożeniu;
- zna zasady zachowania się w różnych miejscach publicznych;

Orientacja w czasie historycznym

Uczeń:

- rozumie nazwę swego kraju, jego stolicy, barw, godła i hymnu narodowego; rozpoznaje herb Warszawy i swojego miasta;
- wie, że Polska należy do Unii Europejskiej;
- zna wybrane polskie legendy i rocznice ważniejszych wydarzeń historycznych;
- prezentuje informacje o wielkich Polakach – podaje nazwiska, określa kim byli, z czego zasłynęli;
- uczestniczy w świętach narodowych i innych ważnych dniach pamięci narodowej;
- rozpoznaje wybrane zwyczaje i tradycje polskie;

Edukacja przyrodnicza

Rozumienie środowiska przyrodniczego

Uczeń:

- zna budowę roślin, obserwuje ich wzrost i rozwój; prowadzi proste hodowle roślin;
- przeprowadza doświadczenia przyrodnicze (poddaje je analizie, wiąże przyczynę ze skutkiem);
- zna zasady opieki nad roślinami i zwierzętami hodowlanymi;
- wyjaśnia zmiany zachodzące w przyrodzie w określonych porach roku, np. opadanie liści z drzew, odlot ptaków, zmiany w wyglądzie zwierząt (gęstnienie sierści, zmiana jej koloru);
- opisuje wybrane zwierzęta domowe i zwierzęta żyjące w naturalnym środowisku – gatunki rodzime i egzotyczne (wygląd, sposób odżywiania), zna zagrożenia ze strony człowieka (kłusownictwo); rozróżnia szkodniki roślin i zwierzęta pożyteczne;
- zna wartości odżywcze warzyw i owoców; wie jaką rolę pełnią witaminy w rozwoju organizmu;
- rozpoznaje i nazywa: drzewa i krzewy owocowe, drzewa liściaste i iglaste, rośliny egzotyczne; rozróżnia chwasty, rośliny ozdobne;
- obserwuje pogodę, prowadzi kalendarz pogody;

Funkcje życiowe człowieka – ochrona zdrowia, bezpieczeństwo i odpoczynek

Uczeń:

- zna sposoby zabezpieczania pokarmów przed zepsuciem, rozpoznaje szkodliwe dla zdrowia produkty (przetworzone przetwory, niedojrzałe owoce, trujące grzyby i trujące rośliny);
- zna zasady kulturalnego zachowania się podczas spożywania posiłków;
- zna i przestrzega zasad higieny osobistej, utrzymuje porządek wokół siebie;
- bezwarunkowo przestrzega zasad bezpieczeństwa obowiązujących w klasie i w szkole, unika sytuacji zagrażających bezpieczeństwu;
- rozumie potrzebę zachowania ostrożności w kontaktach z osobami obcymi - bezpieczeństwo w świecie realnym i w Internecie;
- wie, jak zachować się w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu; powiadamianie odpowiednich instytucji o wypadkach i zagrożeniach, ważne telefony i inne sposoby zawiadamiania o zagrożeniach i wypadkach;

Rozumienie przestrzeni geograficznej

Uczeń:

- poszerza wiedzę o swojej miejscowości - poznanie historii miejscowości i związanych z nią legend oraz faktów; tradycji, obyczajów i obrzędów regionalnych;
- wskazuje w najbliższej okolicy ciekawe obiekty, zabytki, rezerwaty przyrody, skanseny;
- wskazuje ważniejsze urzędy, zakłady usługowe;
- zna wybrane zawody - opisuje pracę zawodową ludzi w swojej miejscowości, swoim regionie;
- wskazuje Polskę na mapie fizycznej - granice kraju, główne miasta, rzeki;
- odczytuje podstawowe znaki kartograficzne, legendę mapy;
- rozpoznaje wybrane krainy geograficzne Polski;

Obserwacja zjawisk atmosferycznych

Uczeń:

- obserwuje zmienne warunki pogodowe; określa temperaturę, wiatr (kierunek i siła wiatru), zachmurzenie;
- rozpoznaje różne zjawiska atmosferyczne: rodzaje deszczu, śnieg, śnieg z deszczem, grad i związane z nimi zjawiska: szadź, gołoledź, zamieć, odwilż;
- wie, co oznacza krążenie wody w przyrodzie;

Wiedza ogólna o planecie Ziemi:

Uczeń:

- zna nazwy planet; rozumie, że Ziemia jest jedną z ośmiu planet krążących wokół Słońca;
- dostrzega wspólne cechy ludzi żyjących na naszej planecie (budowa ciała, potrzeby i emocje, zachowanie) oraz cechy różniące ludzi;
- rozumie konieczność ochrony środowiska naturalnego; oszczędzania wody, elektryczności; zbierania surowców wtórnych; segregowania odpadów;
- podejmuje działania na rzecz ochrony przyrody;
- zna i rozumie zagrożenia przyrody, wynikające z działalności człowieka;

Edukacja plastyczna:

Uczeń:

- rozróżnia kształty, np. wypukły, wklęsły, owalny; łączy faktury podobne i kontrastowe;
- ogląda dzieła sztuki, wyróżnia w nich elementy składowe: barwy (ciepłe, zimne); określa wielkość i proporcje osób, przedmiotów; oddalenie obiektów;
- podczas rysowania i malowania wykorzystuje różne narzędzia i techniki plastyczne;
- rysuje z wyobraźni, z pamięci, z pokazu; przedstawia wydarzenia realne i fantastyczne;

- wykonuje papierowe wycinanki i wydzieranki, tworzy metodą origami; tworzy z materiałów przyrodniczych, lepi z gliny, masy solnej, plasteliny, modeliny; wykonuje przedmioty użyteczne;
- tworzy abstrakcyjne układy za pomocą linii, zestawu różnorodnych plam;
- rozróżnia barwy podstawowe i pochodne;
- rozpoznaje dziedziny sztuk plastycznych, rozpoznaje wybranych twórców i ich dzieła;
- wskazuje funkcje dzieł plastycznych (– architektura: przemysłowa, mieszkaniowa, użyteczności publicznej; – malarstwo: portret, krajobraz, martwa natura, scena rodzajowa; – rzeźba: pomnik, medal, moneta);

Edukacja techniczna:

Uczeń:

- właściwie planuje i organizuje pracę: gromadzenie potrzebnych materiałów i narzędzi, ustalenie kolejności wykonywanych czynności (mierzenie, wycinanie, klejenie, ozdabianie itp.), wykonanie zaplanowanych wytworów;
- przestrzega zasad bezpiecznego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych;
- rozróżnia materiały przydatne do majsterkowania: przyrodnicze, drewniane, papiernicze, włókiennicze, tworzywa sztuczne, plastikowe opakowania po produktach spożywczych;
- rozpoznaje właściwości materiałów: miękki – twarde, gładki – chropowaty, itp.;
- zna sposoby łączenia materiałów: zszywanie, sklejanie, zbijanie, spinanie, zaginanie;
- rozpoznaje wybrane urządzenia techniczne (np.: mikser, lodówka); maszyny i urządzenia: transportowe, wytwórcze, informatyczne; rodzaje budowli: domy mieszkalne, fabryki, wieże itp.;
- zna historię wybranych wynalazków, np. od pióra gęsiego do długopisu;
- opisuje wybrane zawody;

Edukacja muzyczna:

Uczeń:

- słucha muzyki; bierze udział w koncertach muzycznych, przestrzega zasad właściwego zachowania się podczas koncertu;
- rozpoznaje i naśladuje odgłosy z otoczenia; rozpoznaje głosy ludzkie: sopran i bas;
- wyróżnia w melodii i rytmie powtórzenia, kontrasty;
- zwraca uwagę na poprawną i swobodną postawę podczas śpiewu; regulowanie oddechu;
- śpiewa piosenki (śpiew zbiorowy i indywidualny);
- tworzy improwizacje ruchowe; własne układy taneczne do utworu muzycznego;
- realizuje ruchem wartości nut: półnuty, ćwierćnuty, ósemki, pauzy ćwierćnutowej;
- powtarza krótkie teksty ze zmianą tempa, dynamiki, artykulacji i intonacji głosu; tematy rytmiczne w formie echa;
- improwizuje melodie na dzwonek i innych instrumentach; gra na instrumentach proste schematy rytmu i melodie, akompaniuje oraz improwizuje;
- wyjaśnia różne formy zapisu dźwięków muzyki, np. nagranie, zapis za pomocą notacji muzycznej;
- korzysta z wybranego zapisu melodii w czasie gry na instrumencie;
- rozpoznaje wybrane instrumenty;

Wychowanie fizyczne:

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie ruchu w procesie utrzymania zdrowia;
- właściwie rozgrzewa się przed wykonywaniem ćwiczeń fizycznych;

- aktywnie uczestniczy w zabawach orientacyjno-porządkowych, bieżnych, rzutnych, skocznych, zabawach z elementami czworakowania;
- sprawnie wykonuje ćwiczenia porządkowe, np. ustawienie w szeregu;
- starannie wykonuje ćwiczenia gimnastyczne z przyborami i bez przyborów, np.: ćwiczenia mięśni brzucha, krążenie ramion, wymachy, przysiady, skłony; ćwiczenia z piłkami i różnymi przyrządami; zwisy i podpory, ćwiczenia równowagi, zwinności;
- uczestniczy w ćwiczeniach muzyczno-ruchowych;
- bierze udział w zawodach sportowych;
- trenuje wybrane dyscypliny sportowe - nauka pływania;

Informatyka

Uczeń:

- dba o porządek na stanowisku pracy; przestrzega zasad dotyczących pracy na komputerze;
- korzysta z Menu Start;
- tworzy nowy folder; zapisuje swoją pracę w wybranym miejscu;
- wykonuje i modyfikuje rysunki w edytorze grafiki; zaznacza wybrane elementy, usuwa, kopiuje, wkleja, wykorzystuje różne narzędzia edytora grafiki;
- pisze krótki tekst, formatuje tekst w wybranym zakresie; usuwa, kopiuje, wkleja wybrane fragmenty tekstu; tworzy listę punktowaną i numerowaną;
- korzysta z Kalkulatora komputerowego; wie, co to jest prezentacja multimedialna;
- przestrzega zasad bezpiecznego korzystania z Internetu;
- wykonuje podstawowe polecenia z zakresu programowania: strzałki ruchu, weź, powtórz;
- stosuje kody obrazkowe; pisze polecenia sterujące postacią na ekranie;

Etyka

Uczeń:

- rozumie, co oznacza uczciwość; szanuje cudzą własność, wie, że należy oddać znalezione rzeczy;
- wie, jak ważne jest dotrzymywanie umów i przestrzeganie obowiązujących zasad;
- rozumie szczęście jako wewnętrzne doznawanie radości, miłości i spokoju; potrafi sprawić radość innym; rozumie zwrot: Dawaj kwiaty, a nie kolce.
- współdziała z innymi w zabawie i w zadaniach,
- odpowiednio reaguje na sukces i porażkę;
- kulturalnie porozumiewa się z członkami zespołu; unika konfliktów;
- jest cierpliwy w dochodzeniu do celu i w kontaktach z innymi;

Przewidywane umiejętności ucznia po klasie 3

W klasie trzeciej uczeń utrzuca oraz rozwija umiejętności i wiadomości poznane w klasie drugiej.

Edukacja polonistyczna

Sluchanie

Uczeń:

- słucha z uwagą wypowiedzi nauczyciela, innych osób z otoczenia, w różnych sytuacjach życiowych wymagających komunikacji i wzajemnego zrozumienia; okazuje szacunek

wypowiadającej się osobie;

- wykonuje zadanie według usłyszanej instrukcji; zadaje pytania w sytuacji braku rozumienia lub braku pewności zrozumienia słuchanej wypowiedzi;
- słucha z uwagą lektur i innych tekstów czytanych przez nauczyciela, uczniów i inne osoby;
- szuka własnych wzorców poprawnej artykulacji i interpretacji słownej w języku ojczystym;

Mówienie

Uczeń:

- wypowiada się płynnie, wyraziście, stosując adekwatne do sytuacji techniki języka mówionego: pauzy, zmianę intonacji, tempa i siły głosu;
- wypowiada się w formie uporządkowanej i rozwiniętej na tematy związane z przeżyciami, zadaniem, sytuacjami szkolnymi, lekturą czy wydarzeniem kulturalnym;
- porządkuje swoją wypowiedź, poprawia w niej błędy, omawia treść przeczytanych tekstów i ilustracji; nadaje znaczenie i tytuł obrazom, a także fragmentom tekstów;
- układa w formie ustnej opowiadanie oraz składa ustne sprawozdanie z wykonanej pracy; formułuje pytania;
- recytuje wiersze oraz wygłasza z pamięci krótkie teksty prozatorskie;
- wykonuje eksperymenty językowe, nadaje znaczenie czynnościom i doświadczeniom, tworząc charakterystyczne dla siebie formy wypowiedzi;

Czytanie

Uczeń:

- czyta płynnie, poprawnie i wyraziście na głos oraz czyta w skupieniu po cichu różne teksty;
- wyodrębnia postacie i zdarzenia w utworach literackich, ustala kolejność zdarzeń, ich wzajemną zależność, odróżnia zdarzenia istotne od mniej istotnych, postacie główne i drugorzędne; wskazuje cechy i ocenia bohaterów, uzasadnia swą ocenę, wskazuje wydarzenie zmieniające postępowanie bohatera, określa nastrój w utworze; odróżnia elementy świata fikcji od realnej rzeczywistości; byty rzeczywiste od medialnych, byty realistyczne od fikcyjnych;
- eksperymentuje, przekształca tekst, układa opowiadania twórcze, np. dalsze losy bohatera, komponuje początek i zakończenie tekstu na podstawie ilustracji lub przeczytanego fragmentu utworu;
- wyróżnia w czytanych utworach literackich dialog, opowiadanie, opis;
- czyta samodzielnie wybrane książki;

Pisanie

Uczeń:

- pisze czytelnie, płynnie zdania i tekst ciągły w jednej linii; rozmieszcza właściwie tekst ciągły na stronie zeszytu, sprawdza i poprawia napisany tekst;
- układa i zapisuje opowiadanie złożone z 6–10 poprawnych wypowiedzi w ramach zagadnień opracowanych podczas zajęć; opisuje np. osobę, przedmiot, element świata przyrody na podstawie własnych obserwacji lub lektury;
- pisze notatkę, życzenie, ogłoszenie, zaproszenie, podziękowanie, list; zapisuje adres nadawcy i odbiorcy; pisze krótkie teksty, wykorzystując aplikacje komputerowe;
- układa i zapisuje zdarzenia we właściwej kolejności, układa i zapisuje plan wypowiedzi;
- pisze z pamięci i ze słuchu; przestrzega poprawności ortograficznej w wyrazach poznanych i opracowanych podczas zajęć;
- stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne na końcu zdania i przecinki przy wyliczaniu, zapisuje poznane i najczęściej stosowane skróty, w tym skróty matematyczne;
- porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej według pierwszej i drugiej litery;
- zapisuje poprawnie liczebniki oraz wybrane, poznane w trakcie zajęć pojęcia dotyczące różnych dyscyplin naukowych;

Kształcenie językowe

Uczeń:

- wyróżnia w wypowiedziach zdania, w zdaniach wyrazy, w wyrazach samogłoski i spółgłoski;
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające, rozkazujące;
- przekształca zdania oznajmujące w pytania i odwrotnie oraz zdania pojedyncze w złożone;
- rozróżnia rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki i stosuje je w poprawnej formie;
- rozpoznaje wyrazy o znaczeniu przeciwnym, wyrazy pokrewne i o znaczeniu bliskoznacznym;
- łączy wyrazy w wypowiedzenia i poprawnie formułuje zdanie pojedyncze i zdanie złożone;
- odróżnia i nazywa utwory wierszowane od pisanych prozą;
- określa, który tekst jest notatką, zagadką, listem, życzeniem, podziękowaniem, ogłoszeniem, opowiadaniem, opisem;
- podejmuje próby zapisu nowych, samodzielnie poznanych wyrazów i sprawdza poprawność ich zapisu, korzystając ze słownika ortograficznego;
- korzysta z różnych źródeł informacji, np. atlasów, czasopism dla dzieci, słowników i encyklopedii czy zasobów Internetu i rozwija swoje zainteresowania;

Edukacja matematyczna

Stosunki przestrzenne i cechy wielkościowe

Uczeń:

- sprawnie określa i prezentuje wzajemne położenie przedmiotów na płaszczyźnie i w przestrzeni względem siebie i innych osób, przedmiotów;
- określa i prezentuje kierunek ruchu przedmiotów oraz osób;
- porównuje przedmioty pod względem wyróżnionej cechy wielkościowej; dokonuje klasyfikacji;

Rozumienie liczb i ich własności

Uczeń:

- sprawnie liczy (w przód i wstecz) od podanej liczby po 1, po 2, po 10 itp.;
- odczytuje i zapisuje za pomocą cyfr liczby od zera do tysiąca oraz wybrane liczby do miliona (np. 1 500, 10 000, 800 000);
- wyjaśnia znaczenie cyfr w zapisie liczby; wskazuje jedności, dziesiątki, setki itd., określa kolejność posługując się liczbą porządkową;
- porównuje liczby; porządkuje liczby od najmniejszej do największej i odwrotnie;

Posługiwanie się liczbami

Uczeń:

- wyjaśnia istotę działań matematycznych – dodawania, odejmowania, mnożenia, dzielenia oraz związki między nimi; posługuje się znakiem równości i znakami czterech podstawowych działań;
- dodaje do podanej liczby w pamięci i od podanej liczby odejmuje w pamięci: liczbę jednocyfrową, liczbę 10, liczbę 100;
- mnoży i dzieli w pamięci w zakresie 100;
- rozwiązuje równania z niewiadomą zapisaną w postaci okienka;
- dodaje i odejmuje liczby dwucyfrowe, zapisując w razie potrzeby częściowe wyniki działań; oblicza sumy i różnice większych liczb w prostych przykładach typu: $250 + 50$, $180 - 30$; mnoży liczby dwucyfrowe przez 2, zapisując, jeśli ma taką potrzebę, częściowe wyniki działań;

Czytanie tekstów matematycznych

Uczeń:

- analizuje i rozwiązuje zadania tekstowe proste i wybrane złożone; dostrzega problem matematyczny oraz tworzy własną strategię jego rozwiązania;
- opisuje rozwiązanie za pomocą działań, równości z okienkiem, rysunku lub w inny wybrany przez

siebie sposób;

- układa zadania i je rozwiązuje, tworzy łamigłówki matematyczne;

Pojęcia geometryczne

Uczeń:

- rozpoznaje podstawowe figury geometryczne, wyodrębnia figury spośród innych; kreśli odcinki i łamane;
- mierzy długości odcinków, boków figur geometrycznych i podaje wynik pomiaru posługując się jednostkami długości: centymetr, metr, milimetr;
- wyjaśnia związki między jednostkami długości; wyjaśnia pojęcie kilometr;
- mierzy obwody różnych figur;
- dostrzega symetrię w środowisku przyrodniczym, w sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka;

Stosowanie matematyki w sytuacjach życiowych oraz w innych obszarach edukacji

Uczeń:

- klasyfikuje obiekty i różne elementy środowiska społeczno-przyrodniczego z uwagi na wyodrębnione cechy;
- dostrzega rytm w środowisku przyrodniczym, sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka;
- dzieli elementy na dwie i cztery równe części; używa pojęć: połowa, dwa i pół, cztery równe części, czwarta część lub ćwierć;
- wykonuje obliczenia pieniężne; zamienia złote na grosze i odwrotnie, rozróżnia nominały na monetach i banknotach, wskazuje różnice w ich sile nabywczej;
- odczytuje godziny na zegarze; wykonuje proste obliczenia dotyczące czasu; posługuje się jednostkami czasu: doba, godzina, minuta, sekunda;
- posługuje się stoperem, aplikacjami telefonu, tabletu, komputera;
- zapisuje daty; posługuje się kalendarzem; dokonuje obliczeń kalendarzowych;
- odczytuje oraz zapisuje znaki rzymskie co najmniej do XII;
- dokonuje obliczeń szacunkowych w różnych sytuacjach życiowych;
- mierzy temperaturę za pomocą termometru oraz odczytuje ją;
- waży; używa określeń: kilogram, dekagram, gram, tona; zna zależności między tymi jednostkami;
- odmierza płyny; używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra;
- wykorzystuje warcaby, szachy i inne gry planszowe lub logiczne do rozwijania umiejętności myślenia strategicznego, logicznego, rozumienia zasad itd.; przekształca gry, tworząc własne strategie i zasady organizacyjne;
- wykorzystuje nabyte umiejętności do rozwiązywania problemów, działań twórczych i eksploracji świata, dbając o własny rozwój i tworząc indywidualne strategie uczenia się;

Edukacja społeczna

Rozumienie środowiska społecznego

Uczeń:

- identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach;
- wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu;
- ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak np.: godność, honor, sprawiedliwość, przyjaźń, życzliwość, pomoc;
- przedstawia siebie i grupę; posługuje się danymi osobistymi wyłącznie w sytuacjach bezpiecznych dla siebie i reprezentowanych osób; jest powściągliwy w używaniu takich danych w sytuacjach nowych i wirtualnych;
- szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów;

Orientacja w czasie historycznym

Uczeń:

- opowiada o legendarnym powstaniu państwa polskiego, wyjaśnia związek legendy z powstaniem godła i barw narodowych, przedstawia wybrane legendy;
- rozpoznaje: godło, barwy, hymn narodowy, mundur wojskowy, wybrane stroje ludowe;
- zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas świąt narodowych i innych ważnych dniach pamięci narodowej;
- rozpoznaje i nazywa patrona szkoły; wymienia imiona i nazwiska np. pierwszego władcy i króla Polski, obecnego prezydenta Polski, wymienia nazwę pierwszej stolicy Polski;
- opisuje znaczenie dorobku minionych epok w życiu człowieka; jest świadomy, że stosuje w swej aktywności ten dorobek, np. cyfry arabskie i rzymskie, papier;
- przedstawia wybrane postacie i prezentuje informacje o wielkich Polakach;

Edukacja przyrodnicza

Rozumienie środowiska przyrodniczego

Uczeń:

- rozpoznaje w swoim otoczeniu popularne gatunki roślin i zwierząt, w tym zwierząt hodowlanych, a także gatunki objęte ochroną;
- rozpoznaje i wyróżnia cechy ekosystemów, takich jak: łąka, jezioro, rzeka, morze, pole, staw, las, las gospodarczy; określa składowe i funkcje ekosystemu na wybranym przykładzie, np. las - warstwy lasu, polany, torfowiska, martwe drzewo w lesie;
- rozpoznaje wybrane surowce mineralne (sól kamienna, węgiel kamienny, ruda żelaza), podaje nazwy i określa ich właściwości;
- rozpoznaje wybrane zwierzęta i rośliny, których w naturalnych warunkach nie spotyka się w polskim środowisku przyrodniczym;
- prowadzi proste hodowle roślin, przedstawia zasady opieki nad zwierzętami, domowymi, hodowlanymi i innymi;
- planuje, wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych, tworzy notatki z obserwacji, wyjaśnia istotę obserwowanych zjawisk według procesu przyczynowo-skutkowego i czasowego;
- chroni przyrodę, wskazuje wybrane miejsca ochrony przyrody oraz parki narodowe, pomniki przyrody w najbliższym otoczeniu – miejscowości, regionie;

Funkcje życiowe człowieka - ochrona zdrowia, bezpieczeństwo i odpoczynek

Uczeń:

- przedstawia charakterystykę wybranych zajęć i zawodów ludzi znanych z miejscem zamieszkania oraz zawodów użyteczności publicznej;
- posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat – wezwanie o pomoc: policji, pogotowia ratunkowego, straży pożarnej;
- posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi;
- reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby;
- dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia;
- wymienia wartości odżywcze produktów żywnościowych; ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia;
- rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych;
- stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną,
- rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się

zgodnie z informacją w nich zawartą;

- ma świadomość istnienia zagrożeń ze strony środowiska naturalnego; określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach;
- stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami oraz stosuje zasady netykiety;

Rozumienie przestrzeni geograficznej

Uczeń:

- określa położenie i warunki naturalne swojej miejscowości oraz okolicy, opisuje charakterystyczne formy terenu, składniki przyrody, charakterystyczne miejsca, np. miejsca pamięci narodowej, najważniejsze zakłady pracy, w tym ważniejsze przedsiębiorstwa produkcyjne i usługowe, interesujące zabytki, pomniki, tereny rekreacyjne, parki krajobrazowe, parki narodowe;
- wskazuje na mapie fizycznej Polski jej granice, stolicę, główne miasta, rzeki, nazwy krain geograficznych;
- czyta proste plany, wskazuje kierunki główne na mapie, odczytuje podstawowe znaki kartograficzne map;
- wyznacza kierunki główne w terenie na podstawie cienia; określa, z którego kierunku wieje wiatr, rozpoznaje charakterystyczne rodzaje opadów;
- przedstawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym;

Edukacja plastyczna

Uczeń:

- wyróżnia w obrazach, ilustracjach, impresjach plastycznych, plakatach, na fotografiach: kształty obiektów, wielkości i proporcje, położenie obiektów i elementów złożonych, barwę, walor różnych barw, fakturę, cechy charakterystyczne i indywidualne przedstawionych postaci i obiektów;
- określa w swoim otoczeniu kompozycje obiektów i zjawisk, np. otwarte, zamknięte, kompozycje o budowie symetrycznej;
- podczas rysowania i malowania wykorzystuje różne narzędzia i techniki plastyczne;
- wykonuje prace, modele, impresje plastyczne potrzebne do aktywności artystycznej i naukowej;
- ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem i muzyką; korzysta z narzędzi multimedialnych;
- nazywa dziedziny sztuk plastycznych, np. malarstwo, rzeźbę, w tym dziedziny sztuki użytkowej np. meblarstwo, tkactwo, ceramikę, hafciarstwo, architekturę, grafikę komputerową;
- rozpoznaje i nazywa podstawowe gatunki dzieł malarskich i graficznych (np. pejzaż, portret); nazywa wybrane przykłady dzieł znanych artystów;
- wyjaśnia pojęcia: oryginał, kopia, miniatura, reprodukcja itp.; wskazuje miejsca prezentacji sztuk plastycznych;

Edukacja techniczna

Uczeń:

- planuje i realizuje własne projekty / prace;
- ocenia projekty / prace, wykorzystując poznane i zaakceptowane wartości: systematyczność działania, pracowitość, konsekwencję, gospodarność, oszczędność, umiar w odniesieniu do korzystania z czasu, materiałów, narzędzi i urządzeń;
- organizuje pracę, wykorzystuje urządzenia techniczne; zwraca uwagę na zdrowie i zachowanie bezpieczeństwa;
- odczytuje podstawowe informacje techniczne i stosuje w działaniu sposoby użytkowania: materiałów, narzędzi, urządzeń zgodnie z instrukcją;

- wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne z zastosowaniem połączeń nierozłącznych i rozłącznych oraz z wykorzystaniem prądu elektrycznego: lampion, dekoracja świąteczna;
- wyjaśnia działanie i funkcję narzędzi i urządzeń wykorzystywanych w gospodarstwie domowym i w szkole;
- posługuje się bezpiecznie prostymi narzędziami pomiarowymi, urządzeniami z gospodarstwa domowego, a także urządzeniami dostępnymi w szkole;

Edukacja muzyczna

Uczeń:

- słucha muzyki w połączeniu z aktywnością ruchową, gestami dźwiękotwórczymi oraz z towarzyszeniem prostych opracowań instrumentalnych; reaguje na sygnały muzyczne w różnych sytuacjach zadaniowych;
- odróżnia i nazywa wybrane instrumenty muzyczne; rozróżnia muzykę wykonywaną przez solistę, chór, orkiestrę;
- rozróżnia na podstawie słuchanego utworu muzykę: smutną, wesołą, skoczną, marszową itp.;
- odróżnia dźwięki muzyki, np. wysokie – niskie, długie – krótkie, ciche – głośne, głosy ludzkie: sopran, bas;
- nuci poznane melodie, śpiewa piosenki podczas zabawy, nauki, uroczystości szkolnych, świąt, w tym świąt narodowych;
- rozpoznaje i śpiewa hymn Polski, śpiewa piosenki i pieśni charakterystyczne dla tradycji i zwyczajów polskich, kilka utworów patriotycznych i historycznych;
- śpiewa, dbając o prawidłową postawę, artykulację i oddech, przy zachowaniu naturalnej skali głosu;
- interpretuje ruchem schematy rytmiczne; wykonuje pąsy; porusza się i tańczy według utworzonych przez siebie układów ruchowych, z rekwizytem, bez rekwizytu;
- tańczy według układów ruchowych charakterystycznych dla wybranych tańców;
- gra własne schematy rytmiczne oraz schematy zadane przez nauczyciela z użyciem instrumentów perkusyjnych i różnych przyborów;
- wykonuje instrumenty m.in. z materiałów naturalnych i innych;
- wykonuje akompaniament do śpiewu; gra melodie piosenek i utworów instrumentalnych z wykorzystaniem wybranego instrumentu;
- wyjaśnia różne formy zapisu dźwięków, muzyki, np. nagranie za pomocą komputera czy zapis za pomocą notacji muzycznej;

Wychowanie fizyczne

Uczeń:

- przygotowuje we właściwych sytuacjach i w odpowiedni sposób swoje ciało do wykonywania ruchu;
- wyjaśnia znaczenie ruchu w procesie utrzymania zdrowia; ma świadomość znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń;
- przyjmuje podstawowe pozycje do ćwiczeń: postawa zasadnicza, rozkrok, wykrok, zakrok, klęk podparty, przysiad podparty, itp.;
- pokonuje w biegu przeszkody naturalne i sztuczne, biega z wysokim unoszeniem kolan, biega w połączeniu ze skokiem, przenoszeniem przyborów np. pałeczki, z rzutem do celu ruchomego i nieruchomego, realizuje marszobieg;
- wykonuje przewrót w przód z przysiadu podpartego;
- wykonuje ćwiczenia zwinnościowe: skłony, skrętoskłony, przetoczenie, czołganie, podciąganie,

czworakowanie ze zmianą kierunku i tempa ruchu, wspinanie się, mocowanie w pozycjach niskich i wysokich, podnoszenie i przenoszenie przyborów;

- wykonuje ćwiczenia równoważne bez przyboru i z przyborem;
- organizuje i uczestniczy w zespołowej zabawie lub grze ruchowej z wykorzystaniem przyboru lub bez nich;
- respektuje przepisy, reguły zabaw i gier ruchowych, przepisy ruchu drogowego w odniesieniu do pieszych, rowerzystów, rolkarzy i innych osób, których poruszanie się w miejscu publicznym może stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa;
- jeździ na dostępnym sprzęcie sportowym, np. hulajnodze, rolkach, rowerze, sankach, łyżwach;
- trenuje wybrane dyscypliny sportowe - nauka pływania;

Informatyka

Uczeń:

- wykonuje i modyfikuje rysunki w edytorze grafiki; tworzy dokumenty tekstowe;
- formatuje i porządkuje dokumenty, zapisuje je w odpowiednim miejscu;
- łączy grafikę z tekstem (zaproszenie, dyplom, ogłoszenie, ulotka, plakat);
- korzysta z udostępnionych stron i zasobów internetowych do wyszukiwania informacji, rozwiązywania problemów i zabawy;
- posługuje się aplikacjami komputerowymi do nauki czytania, pisania i rachowania; odtwarza prezentacje multimedialne;
- przestrzega zasad netykiety;
- zna zagrożenia wynikające z nieprzestrzegania zasad bezpiecznej i higienicznej pracy z komputerem;
- rozpoznaje różne urządzenia cyfrowe;
- stosuje kody obrazkowe; pisze proste polecenia i komendy;
- steruje obiektem na ekranie komputera;

Etyka

Uczeń:

- ma świadomość, że jako człowiek posiada swoją niezbywalną godność oraz że wszystkie inne osoby posiadają taką godność;
- odkrywa wolność jako wartość przypisaną osobie, także osobie w jego wieku; dostrzega, że granice jego wolności wytycza godność i dobro innych osób, np. z kręgu rodziny, klasy;
- odkrywa, że jego wybór rodzi konsekwencje, które dotyczą jego samego; dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory;
- ma świadomość, że każdej osobie ludzkiej, także jemu, należy się szacunek, że szacunkiem należy obdarzać także wspólnoty osób;
- określa, co jest dobre, a co jest złe, w otaczającym go świecie i w świecie poznawanych tekstów oraz podaje uzasadnienie swojego zdania;
- mądrze korzysta z zasobów przyrody; unika marnotrawstwa np. oszczędność wody, papieru; niekupowanie zbędnych rzeczy;
- zgodnie współdziała z innymi, wchodzi w relacje z innymi osobami (rówieśnikami, nauczycielami), szanując to, co jest wartością dla nich i nazywając to, co jest wartością dla niego;